

PLuftambulanseavdelingen
Prehospitalt Senter/
Oslo Universitetssykehus
v/ Terje Strand
Sykehusveien 19
N-1474 Nordbyhagen

Oslo 19.08.2011

Att. Helse Sør-Øst RHF
v/ spesialrådgiver Kirsti Tørbakken

Søknad om status som "nasjonalt kompetansesenter i spesialisert transportmedisin"

Vi vil med dette søke om status som nasjonalt kompetansesenter i spesialisert transportmedisin.

Om begrepet "spesialisert transportmedisin"

Med begrepet "spesialisert transportmedisin" menes transport av pasienter under pågående intensivmedisinsk behandling. Begrepet inkluderer transport av prematurt fødte barn og kritisk syke barn med alvorlige misdannelser som transporters i kuvøse og med pågående respiratorbehandling. I tillegg inkluderes transport av kritisk syke intensivpasienter (uansett alder) som i tillegg til konvensjonell intensivbehandling og respiratorbehandling har behov for NO-tilskudd og/eller ECMO-behandling (Ekstra Corporal Membran Oksygenering) i transportfasen. Antallet avanserte transportoppdrag er økende siden fornyingen av helsetjenesten innebærer sentralisering av spesialfunksjoner. Transporter av respiratorpasienter og kuvøsebarn utføres i dag av de fleste luftambulanseavdelinger og av enkelte lokale avdelinger, mens de mest spesialiserte transportene i hovedsak kun utføres av personell knyttet til Luftambulanseavdelingen ved Oslo universitetssykehus. Det er et stort behov for faglig utvikling, forskning og kompetanseheving innen dette fagfeltet og som den største utføveren av slik transport i Norge mener vi at avdelingen bør ha et spesielt ansvar for forskning, utvikling og formidling av kunnskap om dette.

Kort historikk

Luftambulanseavdelingen i Oslo Universitetssykehus har siden 1998 (da Gardermoen ble etablert som hovedflyplass) arbeidet med å utvikle, kvalitetssikre og implementere avanserte intensivmedisinske behandlingstilbud som kan utføres under transport med bilambulanse, ambulansefly, transportfly (Hercules), ambulansehelikopter og redningshelikopter. Det har vært geografisk og faglig naturlig at denne avdelingen har fokusert på dette fordi avdelingen er ansvarlig for bemanning av ambulanseflyene på Gardermoen, intensivambulansen og helikoptrene som dekker transportaksen Gardermoen – OUS.

Samtidig som avdelingen har fokusert på oppbygging av høyspesialiserte transportløsninger har det vært arbeidet med å utvikle og gjennomføre nasjonale kurs i grunnleggende transportmedisinske emner der deltagere fra hele landet har deltatt. Avdelingen har i mange år arrangert nasjonale kurs i kuvøsetransport (i samarbeid med bl.a. andre avdelinger på OUS og Nordlandssykehuset), og flymedisinsk grunnkurs (i samarbeid med Luftambulansetjenesten ANS og Flymedisinsk institutt, UiO). I tillegg planlegges det å avholde årlige nasjonale kurs i intensivtransport som er ment for de lokalsykehus som i enkelte situasjoner er nødt til å utføre intensivtransporter uten bistand fra luftambulansetjenesten. I alle kurs søker vi å trekke inn ressurspersoner fra flere deler av landet som

undervisere. Slik nettverksbygging er sentralt for god utdanning og for å nå frem med ny kunnskap til helsearbeidere i hele landet.

I arbeidet med å tilrettelegge et system for høyspesialisert intensivtransport har det blitt dannet formelle og uformelle faglige nettverk. Sentralt står ECMO-miljøet på Rikshospitalet, det nyfødtnedisinske miljøet i OUS, Luftambulansetjenesten ANS, Forsvaret og lokale ambulansetjenester.

Kompetanse og infrastruktur

Hovedårsaken til at avdelingen har en spesiell kompetanse på spesialisert intensivtransport er det store antallet intensivtransportoppdrag avdelingen utfører. Erfaring og kompetanse kan overføres til andre avdelinger i landet som sjeldnere utfører slike spesialiserte transportoppgaver og/eller tilgrensende oppgaver. Avdelingen er den eneste i Norge som sammen med ECMO-teamet på Rikshospitalet utfører ECMO-transporter. Fire av avdelingens leger og fire av avdelingens spesialsykepleiere er involvert i disse transportene. I tillegg har avdelingen unik kompetanse på logistikk/innfesting og strømleveranse til bruk under transport i ulike fartøyer med ECMO-utstyr.

Avdelingen er også den eneste i landet som uavhengig av bil, helikopter eller fly som transportplattform har personell utdannet til å utføre NO-transporter og dette kan gjøres både under respiratorbehandling i kuvøse og hos voksne pasienter. Under svineinfluensapandemien var dette mye benyttet for å sikre trygg overflytting av de aller sykeste pasientene til regionalt/nasjonalt behandlingsnivå.

Luftambulanseavdelingen er organisert i fem seksjoner (helikopterbase, ambulansefly, redningshelikopter, katastrofeberedskap og forskning/utvikling). Den har tilknyttet ett professorat (UiO). Avdelingen har bygget en kompetanse på kurs- og undervisningsvirksomhet og arrangerer i løpet av året flere store kurs innen akutt- og transportmedisin. I all slik virksomhet har man tilstrebet en sunn kultur på samarbeid med andre ressursmiljøer og en innarbeidet hensikt om at alle bidragsytere i et lite land drar lasset i samme retning.

Resultater av eventuell fremtidig status som nasjonalt kompetansesenter

Som beskrevet ovenfor har det siden 1998 blitt bygget opp stor praktisk, teoretisk og undervisningsmessig kompetanse på spesialisert transportmedisin. Dette har dog skjedd uformelt og ved hjelp av lokale lederes engasjement og den faglige stabens innsatsvilje. Status som nasjonalt senter vil synliggjøre dette arbeidet internt og eksternt og sikre at det fundamenteres driftsmessig og kan videreutvikles. Status som nasjonalt senter vil, etter vår mening, blant annet sikre følgende:

1. Mulighet til å videreutvikle det transportmedisinske kurstilbudet for relevante helsepersonellgrupper i Norge og på den måten heve kompetanse og kvalitet i hele pasientforløpet fra lokalt til regionalt/nasjonalt omsorgsnivå
2. Evne til systematisert kvalitetskontroll av gjeldende praksis og fremtidige behandlingstiltak bl.a, via forskningsprosjekter som fokuserer på intensivtransporter
3. Ressurser til utvikling av kvalitetssikrede "sjekklister" til klinisk bruk. En sjekkliste i "bruk av kuvøseventilator" er utarbeidet og brukes i mange transportmiljøer allerede
4. Evne til å bidra i å heve den nasjonale bevisstheten og kunnskapen om i hvilke tidsvinduer intensivtransport bør skje. Trolig kan ressurser spares og helseøkonomisk og medisinsk gevinst oppnås ved forskningsbaserte råd om hva som er det mest gunstige transporttidspunkt ved ulike tilstander
5. Evne til å igangsette utvikling av nasjonale retningslinjer for intensivtransport (i samarbeid med relevante aktører)
6. Evne til å videreutvikle og systematisere kompetansebasen i kuvøse-, NO- og ECMO-transporter og formidle denne til de avleverende og mottakende sykehusmiljøer gjennom ulike kanaler

7. Evne og legitimitet til å utvikle egne kursopplegg for de sykehusmiljøer som i enkelte tilfeller må utføre transport uten bistand fra luftambulansetjenesten
8. Mulighet for å tilby nøkkelpersonell en spesielt tilpasset hospitering i avdelingen slik at disse kan øke sitt erfaringsgrunnlag og kompetanse

Vi ber om å bli kontaktet dersom det er behov for flere detaljer, møter eller annen informasjon i søknadens anledning.

Med vennlig hilsen

.....
Terje Strand
Avdelingsleder (N4)
Luftambulansesavdelingen
Prehospitalt Senter
Akuttklinikken
Oslo Universitetssykehus

.....
Arild Østergaard
Senterleder (N3)
Prehospitalt senter
Akuttklinikken
Oslo Universitetssykehus